

LBRIS

We know
books

JEET THAYIL
NARCOPOLIS

editura rao

IBRIS | We know books
Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
THAYIL, JEET
Narcopolis / Jeet Thayil ; trad.: Sorin Șerb. - București :
Editura RAO, 2015
ISBN 978-606-609-834-2

I. Șerb, Sorin (trad.)

821.111(540)-31=135.1

Editura RAO
Str. Bărgăului, nr. 9-11, sector 1, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

JEET THAYIL
Narcopolis

Copyright © JeetThayil, 2012

Publicat prin înțelegere cu David Godwin Associates LTD, Londra
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză
SORIN ȘERB

© Editura RAO, 2013
Pentru versiunea în limba română

2015

ISBN 978-606-609-834-2

CUPRINS

Prolog: De-ale gurii / 9

CARTEA ÎNTÂI: Orașul lui O / 19

Capitolul 1 Dimple / 21

Capitolul 2 Rumi despre codoși / 32

Capitolul 3 Vizitele unui pictor / 36

Capitolul 4 Lecțiile de viață bună ale domnului Lee / 70

CARTEA A DOUA: Povestea pipei / 91

Capitolul 1 În Spania cu domnul Lee / 93

Capitolul 2 Lotus alb, nori albi / 97

Capitolul 3 „Bandit fumător de opiu“ / 106

Capitolul 4 Tatăl lui, insecta / 113

Capitolul 5 „Aprinde-mi o țigară“ / 122

Capitolul 6 Către Wuhan / 127

Capitolul 7 Răpit de două ori / 134

Capitolul 8 La Bombay / 141

Capitolul 9 Pipa ajunge la localul lui Rashid / 147

CARTEA A TREIA: Amețiții / 159

Capitolul 1 Plimbare pe strada Shuklaji / 161

Capitolul 2 Bengali / 172

JEET THAYIL

Capitolul 3 Obiceiuri de afaceri în lumea interlopă:
o ofertă / 177

Capitolul 4 Sari și *burkha* / 185

Capitolul 5 *Dum Maro Dum* / 194

Capitolul 6 Fetida asafetida / 201

Capitolul 7 Practici de afaceri ale lumii
interlope: C & E / 207

Capitolul 8 O înțelegere chimică / 217

Capitolul 9 O făptură intoxicată / 225

Capitolul 10 Confesionalul / 243

Capitolul 11 Zbor / 247

Capitolul 12 Reabilitat, recidivist / 265

CARTEA A PATRA: Unele foloase ale
reîncarnării / 311

Capitolul 1 O mare acumulare
de mici înfrângeri / 313

Capitolul 2 Cetățeanul / 320

Capitolul 3 Împachetarea / 336

*Oare nu am făcut noi pământul un pat,
Și munții ca țărugi.
V-am creat pe voi perechi
Și v-am lăsat vouă somnul pentru odihnă.*

Coranul, Sura LXXVIII: 6-9

Capitolul 1

Dimple

Înainte ca Dimple să primească numele de Zeenat, lucra când și când pentru Rashid și dispărea în fiecare seară în bordelul *hijra*¹. Fumam la pipa ei, chiar dacă alte pipe erau libere, și vorbeam cum vorbesc fumătorii, zăcând pe-o parte, cu lungi pauze, cuvintele noastre fiind atât de catifelate, că sunau ca niște fraze ininteligibile rostite de niște copilași. I-am pus obișnuitele întrebări prostești: ce e mai bine să fii, bărbat sau femeie? Dimple spunea: pentru discuții, mai bine să fii femeie, pentru orice altceva, pentru sex, mai bine să fii bărbat. Apoi am întrebat dacă era bărbat sau femeie și a clătinat din cap de parcă ar fi fost prima dată când i se punea întrebarea asta. Avea vreo douăzeci și cinci de ani și un nărav pe-atunci să-și scuture părul din ochi și să zâmbească fără motiv, un zâmbet dulce după cum mi-amintesc, fără să dea semn de schimbările prin care va trece.

---

¹ Persoană care nu se consideră nici bărbat, nici femeie. Biologic, sunt bărbați emasculați în copilărie sau mai târziu, însă unii dintre ei sunt intersexuali sau femei, din punct de vedere biologic. Adoptă îmbrăcăminte și comportament feminine. (n.tr.)

Mi-a spus: femeie sau bărbat, astea-s cuvinte pe care le folosesc alții, nu eu. Nu sunt sigură că sunt. Uneori nu sunt nici una, nici alta sau sunt nimic. În alte zile simt că sunt amândouă. Dar la cât de diferiți sunt bărbații și femeile, cum ar putea fi cineva și una, și alta? Nu asta e ceea ce-ți trece prin cap? Păi, sunt și una, și alta, și am învățat câte ceva, pe cărca mea, genul de lucru pe care mai bine nu l-ai ști dacă-ți propui să trăiești pe lume. Ce? De exemplu, știu ceva despre dragoste și cum vor iubiiții să devoreze și să fie devorați și să dispară unu-ntr-altul. Știi cum tânjesc să facă din doi unul și știu că asta nu se va întâmpla niciodată. Ce altceva? Femeile sunt mult mai dezvoltate biologic și emoțional, asta e bine știut și evident. Dar ele amestecă sexul cu spiritul, nu le separă. Bărbații, după cum știi, despart mereu: își despart natura umană de cea câinească. A adăugat apoi: Aș vrea să-ți spun mai mult despre asta, despre asemănările de familie între bărbați și câini, pentru că am o mulțime de spus, după cum poate că bănuiești, dar la ce-ar folosi? Nu sunt mari șanse să pricepi ceva, la urma urmei, ești bărbat.

Învățase engleză conversând cu clienții și se deprindea singură cu scrisul. Știa suficiente litere pentru a recunoaște unele cuvinte din ziare și din revistele de cinema pe care le găsea sau din gioarsele de cărți uitate de clienți la *khana*¹, sau rândurile imprimate pe pachetele cu detergenți și tuburile de pastă de dinți. Bengali o cadorea când și când cu diverse cărți, de obicei de istorie, dar și de filosofie, geografie și biografii ilustrate

¹ Restaurant, ospătărie, aici locantă (în hindi) (n.tr.)

cu titluri precum *Mari gânditori ai secolului XX* sau *O sută de oameni iluștri ai lumii*. A descoperit cărți în dughenele cu vechituri din jurul străzii Shuklaji, inima comerțului cu maculatură, zdrențe, păpuși și tot felul de alte gunoaie. Îi dădea cărți, iar ea le citea în secret, pentru că nu-i plăcea să fie văzută buchisind. Citea în felul în care citeau analfabeții. Îi plăcea să se uite la copertă și să sublinieze titlul cu degetul, iar dacă reușea să descifreze un rând sau vreun cuvântel, asta o făcea să lăcrimeze de emoție.

Stăteam tologit, iar *khana* era pustie în orele acelea moarte ale după-amiezii când Dimple m-a întrebat ce carte citesc. Nu e o carte, i-am explicat eu, este o revistă și aceea era povestea unui pictor indian care locuiește în Londra.

– *Time*. Ce nume mare pentru o carte atât de mică. Pictorul tău e faimos?

– Aici, nu, în Anglia, da. A abandonat școala. Nu, m-am exprimat greșit: a fost dat afară din școală pentru desenele pornografice pe care le-a făcut pe pereții din closetul băieților. A urmat cursurile școlii de artă și a câștigat o bursă la Oxford. Britanicii ăia sclifosiți se așteptau să fie un fel de savant mistic hindus. De fapt, se spune în articolul ăsta, îl pictează pe Cristos mai ceva ca pictorii britanici.

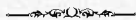
– Citește-mi.

– „Arta lui Newton Pinter Xavier reprezintă o explozie a vinovăției catolice cu efecte devastatoare. El nu pictează, ci mai degrabă spintecă și eviscerează. Impactul

pe care-l au Isușii lui deformați e mai puternic decât al celor pictați de Bacon¹ pentru că ne parvin fără cadru de referință și nu au nimic recongnoscibil într-un context terestru. Sunt în afara istoriei identificabile. În ceea ce privește geografia, se situează cu certitudine dincolo de orizontul acestor insule și, bănuiesc, al subcontinentului indian. Ei mustesc de sex, erezie și lecturi neselective din psihopatologia vieții de zi cu zi.“

– Suficient, oprește-te, e prea mult. Lasă-mă să văd pozele.

Editorii s-au gândit să includă și câteva reproduceri ale tablourilor lui Xavier. Era un Cristos însângerat înfășurat cu mărăcini de dimensiunea unor traverse de cale ferată, iar chipul lui părea firav și torturat, pe fundalul stropit cu sânge. Era un autoportret. Mai erau două nuduri nerușinate, trupuri mătăsoase și palide, lăbărțate pe o masă din oțel inoxidabil, cu pielea lor moartă zbârcită în necruțătoarea lumină fluorescentă. Dimple s-a uitat tăcută la fotografii. Apoi mi-a dat înapoi revista, privindu-mă chiorâș, de parcă ar fi fost orbită. A spus că el era prea supărat pentru a mai gândi. E atât de supărat, că vrea să ucidă. Vrea să facă totul urât. Să omoare lumea. Ea a spus: Cum poți da crezare unui asemenea om? Cum poți să fii de acord cu el când spune că oamenii sunt bolnavi și merită să moară?

După o vreme, m-a întrebat dacă aș vrea să-i citesc altceva și a cotrobăit sub salteaua ei de unde a scos o

¹ Francis Bacon (1909–1992), irlandez naturalizat în Anglia, unul dintre cei mai importanți pictori ai secolului XX (n.tr.)

cărțuție învelită școlărește în hârtie cafenie, *Noul manual-crestomație pentru necreștini: Programa de examen pentru istorie și științe morale*. Sub titlu era numele autorului: S.T. Pande, profesor de istorie la Universitatea din Baroda. Ținându-mi cartea în față, a deschis-o la o pagină unde pusese un semn și am citit câteva rânduri.

– „Fondatorul creștinismului a fost Isus Cristos de la care-și trage numele, cel a cărui personalitate exaltată și magnetică în egală măsură a urmărit o agendă radicală care-și propunea să răstoarne ierarhia socială a lumii. Radicalismul lui, care s-a manifestat în special sub forma pildelor mistice, poate fi rezumată cel mai bine de următorul citat atribuit lui: «Nu fi mulțumit de această stare de lucruri». Avea o limbă tăioasă pe care a folosit-o împotriva preoților, bogătanilor, politicienilor, cămătarilor, împotriva evreilor și neevreilor, a prietenilor și dușmanilor. Unii spun că darul său special era să spună adevărul oricând și oricui. Alții spun că era blestemul lui. A fost copilul Mariei, soție virgină și mamă, binecuvântată cu un minunat chip în formă de pară, căreia adepții i se adresau în felul următor: «Preasfântă Marie, Maica lui Dumnezeu, roagă-Te pentru noi, păcătoșii, acum și-n ora morții noastre. Amin!»

Isus era, printre altele, un vraci fără studii care îi putea vindeca pe bolnavi cu nimic altceva decât atingându-i cu arătătorul mâinii drepte. Dacă această pricepere a lui era de sorginte divină sau provenea pur și simplu din faptul că era adeptul fierturilor de plante și ierburi este încă subiect de dezbatere. Ce nu se poate discuta este efectul miraculos pe care-l avea asupra bolnavilor și muribunzilor. Acesta este motivul pentru care cei bolnavi

au devenit creștini, de asemenea cei săraci. Cu alte cuvinte, cei mai decăzuți din pătura celor mai de jos oameni s-au convertit la creștinism pentru că au descoperit în preceptele acestuia balsamul care contracara modalitățile în care lumea se descotorosea de ei.“

Acesta era oare stilul profesorului Pande, m-am întrebat eu, să scrie de parcă ar fi petrecut zile și nopți cu Isus și Maria, luând notițe, acumulând informații privilegiate pe care le împărtășea acum cu noi, norocoșii săi cititori? I-am spus lui Dimple că profesorul, dacă asta era cu adevărat, nu mi se părea de încredere, deși avea un stil destul de atrăgător. Am spus că nu era nimic greșit să nu fii de încredere. Cine era altfel? Oricum, ce era bine în a fi de încredere ca un câine, un automobil sau un fotoliu? I-am spus că, în ceea ce mă privește, era în regulă, câtă vreme nu-și spunea istoric sau moralist. Pe Dimple nici c-o interesa. Devenise dependentă de povestiri, genul acela de cititor – dacă ar fi putut citi de fapt – care ura să ajungă la capătul unei cărți. Așa că mi-am sprijinit viziunea istorică a profesorului Pande pe piept și am continuat să citesc.

– „Isus a fost crucificat într-un mod extrem de crud, însă a murit cu zâmbetul pe buze. Chipul său fericit a avut un mare impact asupra discipolilor săi la fel ca și miracolele înfăptuite de el. De fapt, a fost un artist desăvârșit: indiferent de circumstanțe, el reușea să dea câteva spectacole pe săptămână. Odată a hrănit cinci mii de oameni cu cinci felii de pâine și doar doi pești.“

Dimple a spus:

– Cinci felii de pâine și doi pești, asta înseamnă că ar fi putut hrăni cu juma' de duzină de pești toți săracii

din Bombay, nu, nu, desigur nu, doar săracii de pe strada Shuklaji. Chiar și-așa, ar fi trebuit să se nască în India.

S-a dus la fereastră și a scuiapat în stradă. Avea arsuri pe degete, iar unghiile de la picioare erau vopsite în negru, o culoare de oja cum nu mai văzusem la nimeni altcineva în afară de ea. Dimple avea o julitură în formă de lună pe claviculă și-și trăsese bluza s-o acopere. A rămas în picioare în dreptul ferestrei pentru un moment, privind în stradă și tot restul vieții și-a amintit felul cum praful străzii fierbea în strălucirea soarelui, și felul în care trăia pe-atunci, bordelul cu numărul roșu pe ușă, 007, și baia pe care o împărțea cu celelalte păpușele, gaura sub formă de alună din podea pe unde urinau cu toții, inclusiv clienții. Și-a amintit de femeile cu care lucra, de femeile proaspete și mai puțin proaspete din tot soiul de orașe și orașele, din Secunderabad, și Patna, și Calcutta, și Kathmandu, trimise la Bombay să scoată un ban pentru familiile lăsate acasă, bani pe care familiile nu-i vedeau niciodată pentru că proxeneții uitau să li-i trimită. Și Dimple își va aminti că pe-atunci a fost momentul când s-a decis să-și croiască singură viitorul, când a început să citească, cu capul pe un șomoioag de paie, sau ciucită, cu picioarele încrucișate, descălcind fără grabă literele până când o tăiau durerile de șale sau o biruia picoteala. Când se trezea, își dădea seama că șederea ei în bordel se apropia de sfârșit și că, nu peste multă vreme, avea să plece, că trebuia să se țină de această hotărâre și că acest lucru va deveni realitate, adică viitorul, numai dacă va

insista și a știut că, indiferent ce se va întâmpla, indiferent ce va realiza sau nu, va fi mărturie a bordelului.

Oare în acea după-amiază sau în alta a scos la iveală un număr din *Sex Detective*, revista de crime adevărate de care Bengali devenise dependent? A frunzărit-o până a găsit o poveste ilustrată, *Soțiorul afemeiat își primește papara binemeritată*. În prima ilustrație, un bărbat cu bluză înflorată și pantaloni evazați dăruiește un fir de floarea-soarelui unei femei cu piept generos. Textul era scris în baloane, ca în comicsuri. Dimple arată cu degetul replicile pe care voia să i le citească.

– „Ești foarte deștept. Îmi oferi o floare în schimbul florii tinereții mele.» Repirația lor fierbinte deveni ca una. Își spuneau din ochi cât de arzătoare le era setea. Prakash și Priya se aruncară unul în brațele celuilalt pentru a bea din nectarul iubirii. «Prakash, atingerea ta atât de arzătoare îmi excită floarea, te rog atinge puritatea petalelor cu picăturile tăriei tale bărbătești.» Prakash atinge buza lui Priya cu degetele trezindu-i la viață întregul trup.“

Am citit pasajul cu o inflexiune cumva involuntară, pe un ton ironic și cam în bătaie de joc și ea m-a întrebat de ce râd.

– De ce ești atât de serioasă? E o poveste, a fost scrisă de cineva.

– Poveștile sunt reale. Nu vezi că tipii ăștia se îndreaptă către o catastrofă? Dă-mi cartea înapoi.

– Nu este o carte.

– Nu?

– Și asta nu e o pipă¹.

– Suficient. Visezi cu ochii deschiși.

Mai târziu, când somnul mi-a dat târcoale, am visat că merg pe coridoarele unei case deconectate de multă vreme de la electricitate. Urmam sunetul apei mergând de-a lungul coridoarelor întunecoase către o fundătură, o cameră unde cineva aștepta în pat. Mi-a trebuit un moment să o recunosc în forma aceea pe prietena mea de-atâta vreme.

– Povestește-mi istoria morții tale, i-am spus, și te rog, trebuie să te străduiești, este singura cale să ne putem vorbi unul altuia.

Ea a zâmbit politicoasă.

– Ce? a spus. Nu te înțeleg.

– Zic, fă un efort, un efort.

– Cum dorești, a spus Dimple, asta e casa ta, dar de ce nu deschizi ferestrele? Ar trebui să aprinzi o lumânare în noaptea cu lună plină, iar ferestrele să fie larg deschise.

M-am dus la fereastră și m-am uitat afară, către răsărit, și am văzut că nu funcționa decât un felinar de pe stradă. Un câine cu un picior rupt șchiopăta agil prin gâlbenușul luminii. Strada părea că se mișcă și mi-am dat seama că era inundată. Am auzit cum apa lovește ușor clădirea și am simțit miasma chimicalelor care pluteau pe suprafața ei.

– Fii recunoscător, a zis Dimple, atât de mulți oameni nu au nici măcar atât. Apoi a adăugat: Am murit în

¹ Aluzie la tabloul lui Margitte *Ceci n'est pas une pipe* (1929) (n.tr.)

decembrie, la trei după-amiaza. Oamenii se plimbau agale pe promenadă. O fetiță întreba: aceea este marea sau oceanul? iar mama ei i-a răspuns: bea-ți apa din nuca de cocos, taci din gură o secundă. Băncile memoriale erau pustii, mai puțin corbii cățărați pe ele. Un cuplu stătea și se uita la mare. Am observat că femeia era însărcinată și mi se părea că erau morți, ca toți ceilalți care se plimbau pe faleză, eu eram cea mai moartă dintre ei și eram acoperită cu sânge, al meu sau al altcuiva. Marea zăcea printre mangrove murdare și mi-am închipuit că sunt fluxul care băltea printre stâncile de lângă Bandstand, un val murdar tivit cu sânge care se retrage și dispăre. Vrei să știi ce s-a întâmplat după aceea? Am murit și spiritul meu atârână cu capul în jos într-o peșteră plină de creaturi care tânjeau să se nască, atârână cu capul în jos mulți ani sau ore. Cu multă vreme în urmă pe zid fusese pictat un semn, Pit Loka, așa spunea și, cu toate că literele se decoloraseră, câțiva dintre noi planau pe-acolo, de parcă apropierea de aceste cuvinte le-ar fi garantat reîntoarcerea pe tărâmul celor vii. Dar eu nu pot reveni decât așa, parțial.

– Sunt fericit că te-ai întors, i-am zis.

– Am fost aici mereu. Ce am făcut? Habar n-am. Oamenii îmi spun secrete, multe secrete. Sunt drăguți cu mine pentru că le place de mine și-mi spun la ce să mă aștept.

– Ce-ți spun?

– Același lucru pe care ți-l spun eu ție, că suntem aici, în apropiere de tine, invizibili, desigur, însă suntem aici.

– Unde?

– Nu am întâlnit pe nimeni care să pună atâtea întrebări, a zis Dimple și a ridicat privirea către cer, zâmbind.

De partea cealaltă a oglinzii, mâinile noastre se sprijină de geam, încercă să vă atingă fața. Numai un voal ne separă de voi, un voal transparent, la fel de fragil ca acela care te separă de propriile vise. Dacă dorești să vorbești cu noi nu trebuie decât să-i scufunzi mâinile dincolo de oglinda apei. Așteptăm un cuvânt de bine, o privire, ceva semn că-ți dai seama că suntem aici. Dacă-ți afunzi mâna, ne vei auzi vorbind. Ar trebui să ne ascuți, chiar dacă-ți vine greu, ar trebui să ascuți.